

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in doma.

XXXIX. Mesto Pompeji je starodavno; že leta 310 pred Kristusom se o njem bere. Prvi stanovniki bili so mu stari italjski Ostrei, pomešani z grškimi naseljenci. Pozneje so mesto Rimljani premagali; tedaj se je grška omika in govorica umaknila latinskeji omiki in besedi. Prijetna lega mesta in njegova rodovitna okolica ga je rimskeji gospodi prikupila; slavnici Ciceron in drugi velikaši so tukaj imeli svoja posestva.

Nad mestom stoji 3700' visoka gora Vezuv, ki je nekoliko višja od Konjiške gore, od Boha pri Sevnici, toda nižja od Velikekape in ravno tako visoka, kakor Velika planina na Vranskem. Stotine let je gora bila vsa mirna. Leta 63. po Kristusu se je močno stresla; stres je podrl hiše, gledišča in tempelje. Večji del Pompej je bil porušen. Čeravno se je rimsko starešinstvo iz prva branilo, naposled je vendar dovolilo novo zidanje mesta. Delo je šlo urno naprej. Ali preden je bilo dovršeno, bilo je zopet pokončano. To se je zgodilo 24. avgusta l. 79. Gora je začela najpoprej iz sebe bljavati gost pepel; na mesto ga je padlo za črevelj visoko. Vsled tega je večina prebivalcev odbežela; mnogo pa jih je vendar ostalo, nekaj zato, da si začuvajo svoje zaklade in imetje, nekaj pa, ker so mislili, da je nevarnost minola. Sedaj se vlije gosta ploha; ob enem so padali žareči kamenčki, kateri so mesto pokrili 7—8 čreveljev visoko — potem se vsuje zopet pepel v strahoviti množini — 3 dni in 3 noči — pepel in žareči kamenčki so mesto popolnoma zasuli. Takrat je tudi najslavnejši rimski naravoslovec Plinij smrt storil. Hotel je iz ladjice strašno prikazen opazovati, pa gosti pepel ga je zadušil.

Nesrečno mesto so sicer začeli izkopati, vendar kmalu so pretežavno delo opustili. Veliko stotin let ni nihče več zmislil na mesto. Leta 1748 so zopet prišli do njega. Nek kmet je svoje brajde obdaloval in pri kopanju zadel na bronasto posodo. To je bilo kralju Karlu III. povedano, ki je ukazal dalje kopati in tako so našli pozabljeno mesto — Pompeji. Od tistega časa se izkopavanje nadaljuje, ki pa le počasno napreduje; delo je namreč mudno; neznano veliko prsti se mora izkopati in odvoziti. Kopljejo tudi le po zim; po letu bi bilo prevroče. Do sedaj še niti polovica mesta ni izkopana.

Ulice so ozke, na široko merijo blizo 6 metrov s cesto vred, ki je kraj vsake strani bramov za pešce potegnjena in ki je dober črevelj bolj visoka od vozne steze. Med poslopji smo našli dvojno gledališče, amfitejater z dobro ohranjenimi kamnatimi klopmi. Nagledali smo si tudi mnogovrstnih drugih stanovanj. Našli smo razun teh še več javnih in zasebnih kopališč, ki so bila Rim-

ljanom posebno priljubljena. Stene so tu pa tam okinčane s slikarjami, tla pa z mozaik-podobami. Videli smo tudi mlinov, našim žrmljam podobnih, potem pekarnic s prvimi pečmi, celo na lično oštarijo z globoko pivnico smo zadeli — na našo žalost je bila prazna. Tukaj smo videli lončene posode za vino in olje. V nekem bramu jih je 5 po vrsti stalo; vsaka je gotovo več držala, kakor 2 vedri. Vodnik nam je pokazal tudi bram pregrehe — lupanar — s 5 skrivališči; od ondot smo se podali v ulico za mrličce. Rakve so iz rezanega kamna in stojijo še dobro ohranjene na desno in levo po ulici. Celo uro in več smo se mudili v Pompejih in prehodili večji del izkopanega mesta. Med tem je začel mizet veter briti in dežiti. Zapustili smo tedaj žalostno mesto — brez stanovnikov in večkrat pogledali na goro Vezuv, ki je vedno gosto dim iz svojega žrela puhala. Šli smo na kolodvor in se brž odpeljali v Neapol.

(Nastavek prihod.)

Smešničar 22. Bil je učitelj, dobra duša, le tobak je silno rad noslal ali „šnofal“ iz okrogle tobačnice v delavnik, iz štirivoglate srebrne pa v nedeljo. „No, Franček, povej mi, kaka je naša zemlja?“ Tako je nekokrat prašal v učilnici. Franček pa ni vedel odgovoriti, čeravno mu je učitelj skušal pomnež zjasniti kazaje na svojo okroglo tobačnico. „Jaz, jaz vem!“ vsklikne sedaj veselega lica Tonek, ki je tik Frančeka sedel. „No povej!“ Tonek reče: naša zemlja je okrogla v delavnik, in štirivoglata v nedeljo!

Razne stvari.

(Ptujski okraj) voli v okrajni zastop 40 zastopnikov po 4 volilnih vrstah; velikih posestnikov, velikih obrtnikov in trgovcev, mestjanov v Ptaju in tržanov pri Devici Mariji na gori in kmetskih ljudi — vsaka vrsta 10. Prvi plačujejo 11.059 fl. dače, drugi 16.665 fl., tretji 7.548 fl., četrti pa 83.403 fl.

(Huda slana.) Na Gališkem je padlo veliko snega, vsled tega je v soboto po celi Avstriji potegnili mrazen veter, ki je tudi na Štajerskem vinograde in sadunosno drevje posmodil, toda v nedeljo je padla prava slana in je nižje vinograde, postavimo okoli Maribora, tu pa tam popolnem uničila; vse je črno. Marsikateri posestnik se je nemilo razjokal. Natančnejših poročil še nimamo, le od Marije snežnice in Jarenine smo poizvedeli, da ondi letos ne bodo kaj brati imeli!

(Mariborsko c. k. glavarstvo) je zarad dolžne dače sekvestriralo vsa posestva Wilhelm Wilczeka v Račah, Hotinjives in Podovi. Sekvester je g. Jož. Pišek v Račjem.

(G. pl. Waser) bivši Ptujski poslanec in znani prijatelj (?) Slovencev je postal cesarski, tajni svetovalec.

(Ogenj) je Jožefu Koflerju v Mahrenbergu pokoučal hišno in gospodarsko poslopje s živežem in krmo vred; škoda je 1200 fl. Pogorel je tudi Janez Majer v Spod. Ročici, škoda je 250 fl. Zlobna roka je ogenj užgala.

(† Č. g. Anton Kaučič) bivši stolni kaplan Mariborski je po mučni bolezni 24. t. m. umrl v Vojniku, še le 30 let star. Škofija šteje pridnega duhovnika menje! R. J. P.

(Ana Mum) je svojo novorojeno dete zadavila in v stelji zakopala. Mariborska sodnija jo je pre-jela. — Franc Prosenjak, posestnik v Tepini pri Konjicah je pijan v cestni graben padel in se v kaluži zadušil.

(V Slov. Gradcu) na sejmu je nekdo Mat. Glinku iz Bleiburgu žep na suknji razrezal in 60 gld. vzel jednako je storil tudi Lukežu Dolerju iz Trofina.

(Dražbe). Fr. Gračner v Zagorju (2), Kašp. Žnidar v Pustikah (3) Mart. Bezjak v Bučah (3) Sim. Kukovec pri sv. Lenartu 2710 fl. Marija Vratačnik v Podpeči (3), And. Klaužer v Kozjem (3), Jož. Jamnikar v Ponkvi 2928 fl., Fr. Ajlec 1460 fl. (3) 27. maja Jan. Rieger v Trassenbergu (3), Pet. Kresnik v Konjicah 1875 fl., Jak. Šef v Obrišu (3), Ana Šnudrl (3), Jož. Zorko v Jurkloštru 4790 fl. Juri Praprotnik v Lačjivesi (3), 29. maja Franc Kieslinger v Mahrenbergu 5075 fl., Mart. Kožel v Repiču (3), Liza Čander v Babjemvrhu (3). 30. maja Mat. Supan na Vel. Reki 829 fl. Jož. Jereb v Konjicah 2367 fl. Jož. Pregrad v Pišecah 609 fl. 31. maja Anton Lamprecht v Langeku 4634 gld. Štef. Petelinšek pri sv. Jernej 840 fl., Urša Novak v Stojnci (2), Štef. Strmšek v Stattenbergu 2902 fl. Ig. Ribonia v Bistrici 6400 fl., Štef. Kovačič v Mlamonah (3) Štef. Pinter v Špitaliču 1076 gld., Fr. Brglez v Klokočovniku 3540 fl., Mart. Hajdnik v Zbelovem 775 fl., Jak. Maček v Grušcah 2573 fl.,

Fr. Hrastenšek 3920 fl., Kašp. Kone 2280 gold. 1. junija Fr. Babič v Wurmathu (3), Miha Črešner v Oplotnici 720 fl. 2. junija Marija Damiš pri sv. Lenartu 2905 fl.

Listi o opravištva: Č. g. J. P. v R. d. Vsi listi se odtoč pošljejo v četrtak zvečer; kod potem Vaš list do srede hodi, vs le tisti, ki Vam ga tako pozno vrne. Listi za reklamacije se ne smejo zapečatiti. — Č. g. J. K. kapl. v Eib. naročnina sega do 1. julija.

Tržna cena preteklega tedna po Hektolitrih. (1 Hl. = 1st/100 vag.)

Mesta	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Turšica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor . .	8 12	6 45	— —	3 90	4 90	— —	4 90
Ptuj . . .	8 40	6 40	— —	4 30	4 80	4 20	4 —
Slov. Gradec	9 43	6 83	6 50	3 74	4 87	7 80	5 69
Gradec . .	8 95	6 58	— —	3 87	4 87	— —	5 50
Celovec . .	9 33	6 37	4 91	3 72	4 73	— —	4 95
Ljubljana .	8 55	5 40	3 90	3 74	4 88	4 10	5 20
Varaždin .	8 20	5 60	4 60	4 80	4 55	— —	5 60
Zagreb . .	9 —	7 —	5 60	4 60	5 40	5 20	4 88
Dunaj . .	12 12	8 80	9 15	10 20	— —	— —	— —
Pešt . . .	11 18	3 20	7 45	9 46	5 22	— —	— —

Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 65 90 — Srebrna renta 69 25 — 1860-etno državno posojila 108 25 — Akcije narodne banke 830 — Kreditne akcije 133 50 — Napoleon 9 56 — Ces. kr. cekini 5 66 — Srebro 102 50

Loterijske številke:

V Trstu 20. maja 1876: 60 3 75 23 37.

V Lincu " " 71 40 84 81 90.

Prihodnje srečkanje: 3. junija 1876.

Peter Fritz,

pasar, bronar in kovinar v Mariboru
(poprej Karol Hesse)

priporočujem slavnemu občinstvu, zlasti pa častitej duhovščini, svojo dobro izbrano zalogo pa tudi novo izdelovanje vsakovrstnih reči iz bronu v vsakem poljubnem slogu v okusni podobi po najnižji ceni: altarjev, svetilnikov pred podobami, svetilnic, kadilnic, monštranc, ciborijev, kelihov, kanon-tablic, krožnikov, karfundele križcev itd.

Staro, nerabno cerkveno orodje in druge reči iz bronu, srebra, pakfonja, medi rad popravim po najnižji ceni ter, ako se želi, tudi dobro pozlatim, posrebram, pobronam; tudi kupim ali zamenim staro srebro, bakro, med itd. z novimi rečmi iz iste kovine po prijaznem porazumljenju. Za dobro in trdno delo sem porok!